

دلیکی چۆل

د. هه‌یفا بێتار
له عه‌ره‌بیه‌وه: ئیحسان ساپیر خه‌یات

له‌گه‌ڵ ده‌سپێکی کاره‌ نوێیه‌که‌یدا، (وه‌فا) شله‌ژا، تووی تووره‌یه‌یه‌کی په‌نه‌ان له‌ نیو روچیدا ته‌قییه‌وه. ده‌بایه‌ شه‌و و رۆژ به‌ ته‌نگ پیریژنیکه‌وه‌ بێ به‌رانبه‌ر به‌ برێک پاره‌ که‌ ده‌یکرده‌ چوار به‌رانبه‌ر مووچه‌که‌ی، ئه‌گه‌ر به‌ بروانامه‌ی زانکۆی دامه‌زرا.با.

وه‌فا نه‌یده‌زانی ئاخۆ ئه‌وه‌ دیمه‌ نه‌ پلۆخواویه‌که‌ی پیریژنه‌ به‌و راده‌یه‌ رقی ئاخنیبووه‌ نیو دلێیه‌وه، یانیش ده‌ره‌نجامی نسکۆ یه‌ک له‌ دوای یه‌که‌کانی بوو له‌ ژیانیدا.

چاویان به‌ شتیه‌یه‌که‌ بریبوه‌ یه‌کتر وه‌فا پیتی وابوو ئه‌و لێک وردبوونه‌وه‌یه‌ ئیتر کوتایی نایه‌ت - لێک وردبوونه‌وه‌یه‌که‌ ئاویتته‌ی سه‌رسورمان و چاوه‌روانی بوو. هه‌ر یه‌که‌یان پرسبیری له‌وێتر ده‌کرد: "تۆ کییت؟ پێوه‌ندی نیوانمان چۆن چۆنی ده‌بیته‌؟" وه‌فا هه‌ستی به‌ ودمه‌یه‌که‌ کرد. ودمه‌ی ژیان بردنه‌ سه‌ر له‌ ته‌ک پیریژنیکدا که‌ وه‌ک له‌ رووناکییه‌وه‌ بچیتته‌ نیو تارێکی. هه‌ولێ دا جگه‌ له‌و مووچه‌یه‌ی که‌ بریاروو وه‌رگرێ و بو‌ئو له‌ هه‌موو شتیک پیبوستتر بوو، بێر له‌ هیچی تر نه‌کاته‌وه‌، به‌لام له‌ نیو مدبه‌قه‌ جوانه‌که‌دا که‌ تازه‌ ئاشنای بووبوو و له‌و دهمه‌ی سه‌رقالی قاوه‌ لێنان بوو، فرمیسکی په‌ژاره‌ی پشت و نه‌فرته‌ی له‌و رۆژگاره‌ هیچووبوچه‌ کرد که‌ کچیکێ سه‌رکه‌وتووی زانکۆی دووچاری کاری ته‌یانی و خزمه‌تکاری کرد.

به‌ مه‌به‌ستی کات بێ به‌سه‌ربردن، ئازووقه‌ی هه‌ندیک له‌ کتیب و گوڤاری له‌گه‌ڵ خۆیدا بردبوو. لێ هه‌شتا دوو کاتژمیری دانیشتنی له‌ دیار پیریژن ته‌واو نه‌کردبوو، چیتر دانی به‌خۆدا نه‌گرت - ئاخ‌ر دوو جارن بردی بو‌ئاوده‌ست، له‌ قۆلی ده‌گرت و ده‌سته‌که‌ی تریشی له‌ ناو قه‌دی ده‌ئالاند و به‌ رۆشنتیکی میرووله‌یی، له‌سه‌ر ئاوده‌ستی داده‌نا و گوڤی له‌ ده‌نگی میزه‌که‌ی بوو و خۆزگه‌ی ده‌خواست له‌و دهمیدا بو‌مبیتک گه‌رماوه‌که‌ی به‌ته‌قاندبایه‌وه‌. میزه‌که‌ی پیریژن وه‌ک قامچی کاربگه‌ری بێ به‌زه‌بیانه‌ی به‌سه‌ر جه‌سته‌یدا هه‌بوو، که‌ گوڤی له‌ ده‌نگی پیریژن بوو گوڤی: "کچه‌که‌ی خۆم ته‌واو بووم."، به‌ تووره‌یه‌یه‌کی خه‌فه‌کراوه‌وه‌ گوڤی: "خۆزگه‌ به‌ راستی ته‌واو ده‌بووی و ده‌مردی، ئێ خۆ کاتی مردنت هاتووه‌!" به‌لام له‌و ئانه‌ی جله‌کانی بو‌هه‌لدايه‌وه‌، بیری له‌ له‌ده‌ستدانی مووچه‌که‌ی کرده‌وه‌ ئه‌گه‌ر پیریژن بمرده‌با. به‌ هه‌ر حال هه‌ستیکێ سه‌یری لا په‌یداوو: به‌زبیی و قینز له‌ دلیدا تیکه‌لاابوون له‌و کاته‌ی که‌ ده‌ستی به‌ جه‌سته‌ شل و خاوه‌که‌یدا هینا. پیریژن سوپاسی

کرد و خه‌نده‌یه‌کی هاتنی که پووکه بی ددانه‌کانی به ته‌واوی وه‌ده‌رکه‌وتن، ده‌تگوت قیتز و سووکایه‌تییسه‌کی له نیو چاوه‌کانی کچه گه‌نجه‌که به‌دی کرد، بویه به دواوی بیانوییه‌ک گه‌را و گوتی: "به‌رگه‌ی تا‌قمی ده‌ست‌کرد ناگرم، که به‌کاری ده‌هینم، وه‌ک به‌رد وایه له ده‌مدا."

وه‌فا له سالنونه فراوانه‌که‌دا دانیش‌تیبوو، په‌رکه‌کانی گو‌فارتیکی هه‌لده‌دایه‌وه به‌زه‌بیتیکی ره‌فوک و زه‌بوونه‌وه له چنگ توندوتیژی ئه‌وه هه‌موو هه‌ست و نه‌ستانه‌ی که پیریتزن له ده‌روونیدا وروژاندبووی، بویه هه‌ستی به‌بیچاره‌بییه‌کی راسته‌قینه کرد و گومانی له توانستی خوی کرد چون به‌رگه بگریت و له‌گه‌ل ئه‌م پیریتزن‌دا هه‌لبکات، به‌لام ئه‌دی له‌گه‌ل خودی خوی به‌لینتی دوویات نه‌کردبووه ئاماده بیت له پیناو پاره‌دا؟ کار له نیو دۆزه‌خیش بیت بیکات ئه‌دی له ناخپیه‌وه باوه‌ری نه‌هینابوو هیچ شتیک مرۆف زه‌لیل ناکات ده‌ست‌کورتی نه‌بیت؟ ده‌با وای دانی له زیندان‌دایه. خو ئه‌وه به‌راستیش له‌گه‌ل پیریتزن‌دا له زیندان‌تیک قنج و تیروته‌سه‌لدایه و رۆژانی هه‌ینیش پشووی هفتانه‌یه‌تی بو ئه‌وه‌ی تییدا هه‌ول بدات روحه‌که‌ی له ژه‌هری گوزهران له‌گه‌ل پیریتزنی که‌نه‌فتدا پاک بکاته‌وه.

وه‌فا هه‌ستی ده‌کرد روحه‌که‌ی شانویه‌که بو کۆمه‌ل‌تیک هه‌سته دژ به‌یه‌که‌کان، چونکه هه‌رچه‌ند هه‌ستی به‌دارزانی خودی و به‌بیچاره‌یی ده‌کرد له ده‌ست چلوچپوی ژنیک که له هه‌ر چرکه‌یه‌که‌دا مه‌رگی ده‌هینایه‌ بیه‌ر و بی ئومیدی له نیو ده‌روونیدا ده‌چاند، هینده‌ش به‌رانبه‌ر مه‌ینه‌ته‌کانی ئاره‌زوو و ئیراده‌ی خو‌راگری لا دروست ده‌بوو.

هینشتا رۆژی یه‌که‌م به‌سه‌ر نه‌جووبوو، هه‌ل‌چوون و وروژانه‌کانی وه‌فا به‌ته‌واوی پرووکاندبوونی. هه‌رکه چووه ژووهره جوانه‌که‌ی نووستنی، له‌سه‌ر قه‌ره‌وتله‌ پانه‌که راکشا. له سایه‌ی خه‌ول‌تسخه‌ری کاربگه‌ر نه‌بوایه‌ خه‌وی لی نه‌ده‌که‌وت. وه‌ل‌ت به‌ر له نووستنی دانی به‌وه نا پیریتزن به‌راستی له‌گه‌ل‌یدا رووخوش بوو. که‌موکورییه‌که‌ی ته‌نیا ئه‌وه‌بوو زۆر هه‌زی له قسان بوو، وه‌فاش هه‌ر له سه‌ره‌تاوه بریاری دابوو خوی له‌چه‌نه‌وه‌ری بیاریزی، چونکه ئه‌وه ته‌نیا بو خزمه‌ت‌کردنی پیریتزن هاتبوو - بیبات بو سه‌رئاو و بیگه‌رینتی و خواردنی بو ئاماده بکات و ده‌رخواردی بدات، چونکه ده‌ست و پله‌کانی به‌رده‌وام له‌رزۆک بوون. رووی خوی خسته سه‌ر سه‌رینه‌که‌وه و به‌خه‌م و په‌ژاره‌وه گریا، ئه‌وه رۆژگاره ناپه‌سنده‌که‌یه ناچاری کاری ته‌یانی کردوو.

که له سپیده‌ی رۆژی دووم له‌خه‌وه هه‌لسا، هه‌ستی به‌دلته‌نگییه‌کی زۆر کرد. هه‌ستی کرد له زیندان‌تیک راسته‌قینه‌دایه و ویستی ده‌رگا‌که بکاته‌وه و رابکات، به‌لام پیریتزن به‌زهرده‌خه‌نه‌یه‌که‌وه روویه‌رووی بووه‌وه که پووکه مۆره‌لگه‌راوه‌کانی وه‌ده‌رکه‌وتن و ده‌موچاوی به‌شپه‌یه‌ک ترشاند که وه‌فا پتر قیتزی لی بووه‌وه، ویستی

شه‌پازله‌یه‌ک بوه‌ش‌ینیتسه ئه‌وه رووه‌ی، ئه‌وه رووه‌ی که کاره‌ساتی ژبان و رق و کینه‌ی له زه‌مانه به‌رجه‌سته ده‌کرد، ته‌نانه‌ت بو ده‌رپرینی خو‌ش په‌فتاریش نه‌یتوانی به‌زهرده‌خه‌نه وه‌لامی پیریتزن بداته‌وه. له حه‌ژمه‌تان پیریتزن به‌ده‌نگیکی له‌رزۆک و تیژ هاواری کرد: "ئه‌ری خیره، کچی خۆم؟ وا دیاره باش نه‌نووستووی؟" وه‌فا به‌ده‌نگیکی که‌رخ وه‌لامی دایه‌وه: "به‌پتچه‌وانه‌وه، زۆر باش نووستووم."

له ته‌ک پیریتزن دانیش‌ت و به‌رچایه‌که‌ی ده‌رخوارد دا و سه‌رنج‌تیک دایه ده‌می بی ددانی که هه‌میشه ورتکه خواردنی ده‌پرژانده ده‌روه، بویه وه‌فا ناچاربوو په‌یتا په‌یتا بیسپرتیه‌وه، پاشان ده‌رمانیشی ده‌رخوارد دا و عه‌تری به‌ده‌ست‌ویل له‌رزۆکه‌کانی دا کرد که به‌هوی نه‌خوشی (پارکسن) له‌سه‌له‌کانی دوا‌ییدا تووشی هاتبوون - ئه‌وه‌بش جوهره نه‌خوشییه‌کی ئیفلیجی کۆنه‌ندامی ده‌ماره. له ده‌سته چرچ و هه‌ژینه‌کان راما، ئاخو چۆن پر به‌دلی به‌رزبان ده‌کاته‌وه و به‌وه له‌رزه له‌رزه‌وه ده‌موچاوه گه‌رزه‌که‌ی خوی پیتیان ده‌سپرتیه‌وه؟ ئایا وه‌فا ده‌بوایه‌ حه‌یفی خوی له‌وه پیریتزنه داماو ده‌ربینتی، ته‌نانه‌ت چاود‌تیریک‌دنیشی له‌لا زۆر ئه‌سته‌م بی؟ ئه‌وه هه‌رگیز له‌خه‌یا‌لیدا نه‌بوو که رق و کین مندا‌لدانی شه‌ره. ئه‌دی چ به‌دخوییه‌ک بوو هانی ده‌دا بتله‌کانی ئاوه کانزاییه‌که‌ی پیریتزن به‌تال بکات و به‌ناوی په‌سته‌ره (خاوتن) نه‌کراو له‌به‌لوعه‌ی ئاوده‌ستدا پریان بکات؟ سه‌باره‌ت به‌سه‌وزه و میوه‌ش وای پیشان ده‌دا گوايه به‌حبه‌ی خاوتنکه‌روه ده‌یشووشتن، که‌چی حه‌به‌کانی فری ده‌دا نیو زه‌ل و خاشاکه‌وه و به‌هه‌ر ئاوتیک بوایه له‌کۆل خوی ده‌کرده‌وه. ئایا کچه گه‌نج‌تیک و ناسک و رۆشن‌بیر چۆن توانی به‌و راده‌یه دل‌ره‌ق بی تا رق و کینه‌که‌ی وای به‌ژوات؟! وه‌فا له‌گه‌ل پیریتزنه په‌شپه‌دا ده‌ثیا، هۆگری بووبوو، به‌لام دل‌و‌قانی نه‌بوو، هه‌میشه به‌چاوی که‌م ته‌ماشای ئه‌وه بوونه‌وره په‌که‌که‌وتوه داتوولاوه‌ی ده‌کرد که بووبوو لاکوتیک له‌به‌ر ده‌رگای ژباندا. هه‌وله‌کانی پیریتزن بو دواندنی وه‌فا بی هووده بوو. نه‌ک هه‌ر هینده، بگره‌کچه نه‌یارانه سه‌یری پیریتزنی ده‌کرد به‌شپه‌یه‌ک رایدگه‌یاند که ده‌یه‌ویت بل‌ت: "من ته‌نیا بو خزمه‌ت‌کردن لیره‌م نه‌ک بو ئاخافتن." وه‌فا زۆریه‌ی کاته‌کانی له‌بالکۆنی ماله‌که‌دا به‌سه‌ر ده‌برده. سه‌یری رتبه‌اره‌کانی ده‌کرد ئیره‌یی بی ده‌بردن وای به‌نازادی هاموشۆ ده‌که‌ن.

رۆژی دووم به‌به‌راورد له‌گه‌ل رۆژی یه‌که‌م که ناوی نابوو رۆژی هه‌ل‌چوونه مه‌زنه‌کان، به‌سووک و ئاسانی رابورد. گوتی له پیریتزن راگرت باسی چیرۆکی ژبانی خوی بو گتیرایه‌وه - چۆن باوکه‌که‌ی به‌میردی دابوو ده‌وله‌مه‌ندیکی چل سال له‌خوی گه‌وره‌تر و تاکه کورپتیک لی بووبوو که گه‌وره‌بوو دایکه‌که‌ی به‌جیه‌هیشته و چووه ئه‌مه‌ریکا و هه‌ر دوو سال جاریک ده‌هاته‌وه سه‌ردانی، به‌لام دوا‌ی

هاوسه رگسیر کردنی له گه ل کچه ئه مه ریکا بیه ک چیتتر سهردانی نه کرد. فرمیسیکی به سهر دهسته له رزۆکه کانیدا هاتنه خوار و توانی بیانسریته وه، ئینجا گوتی: "من پیوستیم به و پاره یه نییه که بۆمی دهنیری، به لکو پیوستیم به خودی خوێه تی تا کو پر به باو هشی خۆم رایبگوشم و ئه وسا گیانم و ئه مانه ته که م به خودا بسپیترم." وهفا به بیزار و به مه زاقه وه گوتی له قسه کانی پیریتن راگرتبوو، له واده یه که به ته وای گۆشه گیری دایگرتبوو، گۆشه گیرییه ک هیچ که لینیکی بۆ وته کانی پیریتن جی نه هیشته بوو. پیتی و بوو ئه و پیریتنه زۆر به خته وه ره، چونکه دوله مه نده. با ناو ریک له ده ورو به ری خوێ بداته وه و بیینی خه لک به چ نه داری و چه ره مه سه رییه ک ده ژین.

به للام وهفا پیشبینی نه کردبوو پیریتن چ به خشنده یه که، که مووچه یه کی پیشه وختی پت دا، وهفا زه رده خه نه یه کی هینا یه خوێ بۆ ده برینی سوپاسگوزاری، که چی نه یزانی زه رده خه نه کی کاریگه ری ئه وتۆی ده بی. پیریتن داوای لئ کرد درێژه به زه رده خه نه که ی بدات. وهفاش له چاوه خوێه میشییه قووله کانی و پیلووه لۆجاوییه کانی رامابوو و له بهر خویدا گوتی: "ئه و ژنه سوالکه ره، سوالکه ره زه رده خه نه یه."

که وهفا دیمه نی خوێ هاته بیری له سه ر لیواری قه ره و پیله به رانه ر پیریتن دانیشتبوو و ئه ویش سه رسامی زه رده خه نه کی بوو، دهستی به پتکه نین کرد، ئینجا بیری له ته مه نی پیری ده کرده وه که به راستی پتکه نیناوییه! وهفا به نه رمی دهستی له سه فته پاره که ی دا و له و به خته وه رییه خه ماوییه ورد بووه وه، که پاره پتی ده به خشیت. له خودا پارایه وه توانایی خوڤاگری پت بیه خشیت. ئه و پیوستی به پاره یه، یان بۆ سه فه رکردن، یانیش بۆ کرینی پۆستیکی شیواو. له زه بی خویدا لیکدانه وه یه کی خیرای ئه نجام دا: دوو مووچه به سه بۆ به رتیلی دامه زانندن له قوتابخانه یه کدا و چوار مووچه ییش به سه بۆ دامه زانندن به ژمیریار و شه ش مووچه ش بۆ ئه وه ی به سه رۆکی لیژنه ی کرین له داموده زگایه کدا دا بجه زریته.

له گه ل تپه پهرینی ماوه، هه ستکردن به زیندان نا زاری ده دا، هه ر چۆن بجه و لا بایه وه ده موچاوی پیریتن ده هاته به رانه ری. ئای چه ند رقی له و ده موچاوه بوو که تووشی ئه و زیندانه ی کردبوو! وای لئ هات به دوا ی هه ر هۆکار پیک ده گه را بۆ زیادکردنی رقه که ی له و ژنه پیر و په ککه وته یه. وه للامه کورت و وشکه کانی و خو سه رقاله کردنی به خویندنه وه تاکه ده ره تان بوو بۆ قور تار بوونی له قسه کردن. رتگایه کی گرینگی دیکه ییش بۆ پچراندنی دایه لۆگ هه لبه ته ته له قه ربۆن بوو.

وه لئ پیریتن پیشنیاریکی بۆ کچه ی کرد له شوینی خویدا

حه په ساندی و جووله ی لئ بری. ژنه سیبیه کی مووچه که ی بۆ زیاد کرد به رانه بهر به دواندنی له بواری هه مه جهۆردا و زیاده که ییشی پیشه وخت پتیدا، که له گه ل کچه جحیل ده که وته قسان و کچه ییش وه للامی ده دایه وه، خه ریک بوو له خه نی و خو شیبیان ده فری. به نیمچه ملکه چیبیه وه گوتی بۆ شل ده کرد ده تگوت حه لوا خو شه که ی به ده مده دا ده کا.

وهفا به زه ره کیی پیریتن و شاره زایی له ژباندا سه رسام بوو. وه لئ ئه وه ی زیاتر توو ری ده کرد ده نگه له رزۆکه که ی بوو - هه موو شتیکی له رزۆک بوو - ئای له م ده رده قیژه ونه!

دوا ی هه و ل و کۆشین، وهفا له سه ر ژبانی کرده یی راهات. زۆر سه بووری به و پاره یه ده هات که جانتا که ی پت هه للامسا بوو. دوو مانگی ته و او نه کرد له خزمه تکردنی پیریتن تا "سوالکه ری سۆز" - خوێ گوته نی - پیشنیاری کرد دوو ئه وه نده ی مووچه که ی بۆ زیاد بکات به رانه بهر به هه موو به یانییه ک و ئیواره یه ک ماچی بکات، که واته ماچیش زه رده خه نه ئاسا نه رخه ی خوێ ده بی! ئه وه چ به خته وه رییه که وهفا خان؟! چاره نوو سه که ت مریشکیکی وای پت به خشیبوی هیلکه ی زپرت بۆ بکات، هه ر چی توو ده یکه ی نه رخه ی هه یه!

ئیدی وهفا هه موو رۆژی سپیده و ئیواران ئه و رووه ژاکا وه پر له به زه بییه ی ماچ ده کرد و هیوای رۆژبانی و له ش ساغی بۆ ده خواست. به سه رسورمانه وه سه بری ئه و خو شیبیه راسته قینه یه ی ده کرد که ده بیه خشیبیه پیریتن.

وهفا ئیتر رۆله که ی پت خو شبوو و له گه ل پیریتندا سه رگه رمی نمایشی ژبان بوو. رۆژانی هه ینیش هه لبه ته هه سستی ده کرد له ده ره وه ی زینداندایه، چونکه پیریتن له لایه ن یه ک له خزمه کانییه وه به رانه بهر به مووچه ی پیشینه خزمه ت ده کرا.

وهفا به هه ری نواندنی له نیو خویدا دۆزییه وه تا وای لیها ت بزه کانی و ناخافتنی به چه ندان جو ر شیوه ده گۆری. هه ندیک جار به ئه نقه ست پیریتنی ده دواند به جو ریک خوێ له نیو ئاوینه گه وه که ی نیو ژووره که یان بدیبا. هه سستی ده کرد کامیرایه ک به به رده وامی به دوا وه ته تی. زۆر جار هه مان وته هه مان رسته ی دووباره ده کرده وه، وه ک بلتی ده ره یینه ریکی خه یالی داوای دووباره کردنه وه ی دیمه نیکی لئ ده کات! بۆ یه که مین جار وهفا بیری له چوونه نیو جیهانی نواندن کرده وه، به لکو بیته به ئه کته ر. به راستی بیره که یه کی یه جگار دل فین بوو تا راده ی مه سته کردن، بۆ نا؟ کچیکی جوان و زه ره ک بوو سه ره رای ژبانه که ییشی له گه ل پیریتندا که رتگه خو شه کهر بوو بۆ ئه نجامدانی راهیتانی به رده وام به مه به سستی مشتوماله کردنی به هه ره که ی. رۆژتیک پرسیری له پیریتن کرد گوتی: "له و بروایه دای من له نواندنا سه رکه وتوو ده بم؟ پیشبینی نه ده کرد

پرسیاره‌کە‌ی کاره‌ساتی لێ ده‌که‌وێته‌وه. پیریژن به‌ کۆل گریا، وه‌فا له‌ کاردانه‌وه‌ی پیریژن نه‌گه‌یشته‌. نه‌یزانی پرسیاره‌کە‌ی دانانه به‌ خۆشه‌ویستی پیریژن و ئه‌وه‌ی که ده‌یکات ته‌نیا نواندنه. پرسیاره‌کە‌ی راگه‌یاندنیکه‌ی راشکاوانه بوو که دلی "سواله‌کە‌ری سۆز"ی شکاند، چونکه به‌ واتایه‌ک لێک ده‌درایه‌وه که هیچ دلێک نییه‌ بتوانی به‌ راستی پیریژنی خۆش بویت!

دوای پینچ مانگ له‌ خزمه‌تکردنی، پیریژن تووشی هه‌وکردنی ده‌ماره‌کانی شان و ملی بوو و له‌ ژیر ئیش و تازاردا ده‌ینالاند، ئیدی هه‌ی هیتورکه‌ره‌ویش دادی نه‌ده‌دا. وه‌فا چاری ناچار بوو به‌رگه‌ی ناله‌ناله‌کە‌ی بگری و ده‌رمانی ده‌رخوارد بدات. پیریژن ویرای ئیش و نازاره‌کە‌ی، داوای له‌ وه‌فا کرد هه‌ندی وته و ده‌سته‌واژه‌ی له‌ گه‌لدا به‌ کاربه‌یتیت وه‌ک "له‌شت ساغ بێ دایه‌ گیان" و "روح ساغ بێ ئه‌ی خۆشه‌ویستی دل...."

به‌ نووزانه‌وه‌ داوای له‌ کچه‌ جحیله‌که‌ ده‌کرد به‌رانبه‌ر به‌ پارهبه‌کی زۆر ئه‌و وشانه دووباره‌ بکاته‌وه، وه‌فا داواکارییه‌کانی پیریژنی جیبه‌جی ده‌کرد و پاره‌ی خۆی وه‌رده‌گرت، هه‌روه‌ها به‌هه‌ری نواندنیشی پۆلێش ده‌کرد، ته‌نانه‌ت چیتر پیتوستی به‌ سیناریۆ نه‌بوو بۆ ده‌ستپیککردنی گفتوگۆ له‌ گه‌ل پیریژن، ئیتتر به‌ داهینانی رسته و وتی رازاوه‌ وای لێ هات هونه‌رمه‌ندانه‌ پاره‌ی به‌ لێشواو له‌ پیریژنی به‌ خشنده به‌رده‌دایه‌وه.

به‌ نزیکه‌ی هه‌شت مانگ وه‌فا پاره‌یه‌کی زۆری کۆکرده‌وه تا ئه‌و راده‌ی هه‌ستی ده‌کرد له‌ سه‌ر شانۆ ده‌ژیا و کامیراش شوپینی ئه‌و که‌وتوه. ته‌ندروستی پیریژن، له‌ رۆچووندا بوو و ناواناوه له‌ هۆش خۆی ده‌چوو به‌بێ ئه‌وه‌ی هیچ پزیشکیک هۆبه‌کە‌ی بزانی. وه‌فا ترسا پیریژن بمی و سه‌رچاوه‌ی ده‌رامه‌ته‌کە‌ی وشک بپیتسه‌وه. ده‌ستی به‌ پلاننانان کرد بۆ چوونه‌ نیو جیهانی نواندن به‌ شیوه‌یه‌کی کرداری و خه‌ونی به‌ بوونه‌ ئه‌کته‌ر ده‌بینی که‌ گه‌وره‌ترین ئاواتی بوو.

پیریژن هه‌ولتی ده‌دا وه‌فا نا ئومید نه‌کا و پتر بژیت، به‌لام نه‌خۆشیه‌کە‌ی تا ده‌هات ده‌پرووخاند و به‌خششه‌کانی که‌م ده‌کرده‌وه. وه‌فا له‌ لای خۆیه‌وه هه‌ولتی ده‌دا به‌ ناز راییگری و سۆزی پێ به‌خشیت، به‌لکو ماچوموچه‌کانی لێ نه‌ده‌بریه‌وه و به‌ به‌رده‌وامی هه‌ست و سۆزی ساخته‌ی بۆ ده‌رده‌بری به‌ مه‌به‌ستی وه‌ده‌سته‌یتانی به‌خششه‌کانی. به‌ کورتی، وه‌فا به‌ مردنه‌ هیتاوه‌کە‌ی پیریژن ده‌گوزه‌را.

له‌ رۆژدانی داویدا ژنه‌ جیتتر داوای له‌ وه‌فا نه‌ده‌کرد ماچی بکات و قسه‌ی خۆشی بۆ بکات و نه‌شیده‌توانی پارووی خواردنه‌ به‌ تامه‌کە‌ی وه‌فا قووت بدات، ته‌نانه‌ت ده‌ستیکرد به‌ له‌خۆ دوورخستنه‌وه‌ی کچه‌که‌ و به‌ نه‌رمی داوای لێ ده‌کرد بێ دنگ بیت به‌شکو سه‌ره‌زانه و

نازایانه‌ رووبه‌رووی مه‌رگ ده‌بپیتسه‌وه، هه‌ر چه‌ند پیریژن له‌ مه‌رگ نزیکتر ده‌بووه‌وه، وه‌فا نیگه‌رانتر ده‌بوو. ده‌نگه‌ لاوازه‌کە‌ی په‌شیمانی له‌ گوتی ئه‌کته‌ره‌ به‌هه‌ره‌داره‌که‌ ده‌زربنگایه‌وه. سه‌رنجی روخساری ئه‌و ژنه‌ی ده‌دا که‌ بێ ئه‌وه‌ی به‌ راستی پیتی بگات چه‌ند مانگ له‌ گه‌لیدا ژیا. چه‌ندان مانگ لێی دانه‌برا، به‌لام گرینگ نه‌بوو بیناسی. به‌ پیتچه‌وانه‌وه، رق و کینه‌ی له‌و رۆژگار هه‌خت و جه‌رگه‌ری که‌ خه‌ونی هه‌زاران گه‌نجی وه‌ک ئه‌و تیرۆر ده‌کرد، ده‌رشته‌ سه‌ر ئه‌و پیریژنه‌ چاره‌په‌شه‌وه.

ئیتستا شانۆگه‌رییه‌که‌ وا خه‌ریکه‌ کۆتایی دیت و چاره‌نووسیش کاری ده‌ره‌یتانی داوین دیه‌ن ده‌کات. وه‌فا له‌ ته‌ک ژنیک راوه‌ستاوه که‌ له‌ ئاو‌زینگدایه. ژنیک بوو سواله‌کە‌ری خۆشه‌ویستی و سۆزه‌کە‌ی بوو و هه‌میشه‌ هه‌ولتی ده‌دا تۆوی چاکه‌ و سۆز و میه‌ره‌بانێ باخچیتته‌ نیو دلێکه‌وه که‌ رق و کینه‌ کردبوویه به‌رد، که‌ په‌کی که‌وت ده‌ستی به‌ سوالکردنی سۆز و سۆزدارێ کرد.

پیریژن داوین هه‌ناسه‌ی به‌ تاک و ته‌نایی ده‌کیشا تا له‌ سه‌ر قه‌ره‌وتله‌کە‌ی هه‌ناسه‌ی بوو و چاوه‌کانی نیمچه‌ نووقابوو و هیتلیکی فرمیسک به‌ سه‌ر لاجانگه‌ لۆچخواردوه‌کانیدا گیرێ ده‌خوارد و پچرپچر ده‌هاته‌ خواره‌وه، له‌و ئانه‌ی وه‌فاش شوپرای بۆ تاماده‌ ده‌کرد، که‌ چاوی به‌ پیریژن که‌وت، دلی فلیقیاوه‌ و کړنوشی برد له‌ ته‌ک ئه‌و مامۆستا‌یه‌ی خۆشه‌ویستی راسته‌قینه‌ی تییگه‌یانده‌بوو نه‌کا بازرگانی به‌ سۆز و میه‌ره‌بانیه‌وه بکات.

ده‌سته‌ چرچه‌کە‌ی گرت و بۆ یه‌که‌م جار پر به‌ دلێیه‌وه ماچی کرد و به‌ ئه‌سربنه‌کانی ته‌ری کرد و گوتی: "دایه‌ گیان من به‌ راستی خۆشم ده‌وتی."

ئاگریکی گریگرتوو به‌ربووه‌ نیو روحی وه‌فا که‌ به‌ په‌شوکاوبیه‌وه زانی ناخه‌کە‌ی چه‌ند ره‌ق و گه‌نیو بوو به‌و کینه‌یه‌ی چه‌ندان ساڵ بوو له‌ نیویدا که‌له‌کە‌ی کردبوو. ئای چه‌ند په‌ریشانه‌ ئه‌و که‌سه‌ی توانایی خۆشویست و به‌زه‌بی پیتهاتی نییه‌. ئه‌و ژنه‌ مردنی خۆی پیتبه‌خشی تاکو فیتره‌ خۆشه‌ویستی بکات، که‌چی ئه‌و هیتچی نه‌به‌خشی جگه‌ له‌ سۆزه‌ ساخته‌کە‌ی که‌ نرخه‌کە‌ی پیتشین وه‌رگرتبوو.

فرمیسکی به‌بێ دنگی و به‌ داخ و که‌سه‌ره‌وه رشت، چونکه‌ نه‌یتوانی سۆزه‌ راسته‌قینه‌کە‌ی بگه‌یه‌نیتته‌ ئه‌و ژنه‌ی که‌ له‌ تاو بێ خۆشه‌ویستی به‌ زگییدا. له‌و ده‌مه‌ی ده‌مه‌که‌وتبوو له‌ به‌رده‌م جه‌سته‌ نابووته‌که‌وه که‌ هیتدی هیتدی سارد ده‌بووه‌وه، هه‌ستی کرد به‌خششیکه‌ی پیروژ به‌ سه‌ریدا باری، ئه‌وسا دلێکە‌ی ئاسوده‌ بووه‌وه و به‌ خۆشه‌ویستی گه‌رم هه‌لگه‌را.

سه‌رچاوه: گۆفاری (المعرفة)، ژ: ٤٦٩، سالی ٢٠٠٢.